

*Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!*

Serving in Ohio and nationwide over 150,000 American Slovens

Vol. 95 — No. 30 (USPS 024100)

AMERICAN HOME

DOMOVINA
NEWSPAPER

CHEVY CHASE, MD 20815

APT. 2308-S

4515 MILLARD AVE.

DR. STANE SUSTERIC

AMERIŠKA DOMOVINA, AUGUST 5, 1993

ISSN Number: 0164-680X

50c

The dedication of St. Vitus Church in Cleveland takes place on Saturday, August 7 at 4 p.m. with Auxiliary Bishop A. Edward Pevec as the main celebrant. The interior of the church has been renovated and this will be the first official opening. Pictured is one of the many paintings on the wall in front of the church. Can you spot someone you know?

Photo by Tony Grdina

The Great Storm

Just as we were getting ready to go for a ride last Wednesday evening, it looked like rain. Some moments later dark scudding clouds were approaching from the northwest. Soon it got so dark that the street lamps came on. It was almost pitch-black, like Judgment Day, coming.

"Rudy, this doesn't look good. We'd better stay home," I said to my brother.

Already the winds were whistling through the trees, the leaves painfully rustling in opposition. The high tension lines that go past our house were not only whining but swaying violently. If this continued they would flash over and there might be a power outage.

As the fury of the storm hit, I quickly switched on the TV set. For I was just a little annoyed that there had been no warning of an impending storm. It is true that Dick Goddard, the old faithful, had been buzzing along about possible storms. But this was different. There was no doubt about the vicious fury and blinding, twisting spray of rain sweeping in towards us.

Quickly I switched to channels 3, 5, 8, 19, 23, and 43. There was no W in the upper left-hand corner signifying a weather alert. Before I could do anything else, BANG!, the lights went out and the TV set was dead. Only the silence of the storm remained.

This is not intended as a criticism of the television and

broadcasting people. It does indicate, though, that the Federal Communications Commission along with the voluntary cooperation of the broadcast industry needs to study still further the problem for early warning the public of a coming disaster.

The enormous destruction done to Euclid and Bratenahl is amazing in one respect. Only the trees seemed to be singled out. Some roofs suffered, and of course, wires were down. Five days after the event we were still without electricity. Our electric clocks

are stopped at 6:50. Streets at night look awesome in the quiet darkness. When it must have looked like a hundred and more years ago. Except that the setting was not rural, but modern urban America.

This time other people were sitting warmly and contentedly in their homes watching us. There was no flood. There was no earthquake. But Nature's relentless fury and violence was experienced by us too.

Is God trying to tell us something?

—Joseph Zelle

**100 WORDS MORE OR LESS
BY JOHN MERCINAS**
**COMMENTS: P.O.BOX
99957,CV,OH 44199-0957**

SIGNS OF THE TIME !

A 1000 MILE TRIP DURING THE PAST WEEK LOCATED THE FOLLOWING SIGNS ALONG THE ROAD:

- 1- "FAIRWEATHER FRIENDS CAN'T HELP YOU IN THIS STORMY WORLD"
- 2- "BETTER FOOD THAN MOST COUNTY JAILS"
- 3- "EAT HERE OR WE'LL GO HUNGRY"
- 4- "IF GOD WANTS US TO HAVE RAIN HE'LL GIVE IT TO US"
- 5- "CHICKEN FINGERS AND SAND"
- 6- "TEMPORARY RUNAROUND"
- 7- "PLEASE DRIVE GENTLY"
- 8- "DO NOT PASS WHEN OPPOSING TRAFFIC PRESENT"
- 9- "HELP! - WHERE AM I?"
- 10- "CONSERVE FISH - EAT HAMBURGERS"

Iz Cleveland in okolice

Povzetitev—

To soboto pop. ob 4h bo škof A. Edward Pevec uradno odprl in posvetil prenovljeno cerkev sv. Vida. Javnost na ta veliki mejnik farne zgodovine lepo vabljen.

Korotanova vrtna veselica—

To soboto zvečer prireja pevski zbor Korotan vrtno veselico na Slovenski pristavi. Na str. 9 so informacije. V kolikor jim smemo zaupati, vremenarji govorijo o lepem dnevu. Pridite na SP to soboto zvečer!

Krofi—

Oltarno društvo sv. Vida ima prodajo krofov to soboto, od 8. zj. dalje, v društvni sobi.

Zalostna vest—

Stane Krulc st., Euclid, O., je dobil sporočilo, da mu je v Domžalah včeraj, 4. avgusta, umrl najmlajši brat Ignac, star komaj 48 let. Pokojni je živel v Euclidu poldruge leto, to pred 25 leti. Pokojni zapušča polega brata Staneta tu še dva brata in dve sestri v Sloveniji. Dva tedna pred smrtnjo sta bila brata še skupaj ob priliki g. Krulčevega obiska Slovenije. Pogreb bo to soboto v Moravčah. R.I.P.

Piknik fare M. Vnebovzete—

Piknik fare Marije Vnebovzete bo v nedeljo, 15. avgusta, na Slovenski pristavi. Piknik se bo pričel opoldan s sv. mašo, po njej bo kosilo, ves dan bodo na razpolago še druge kuhijske dobrote, za ples in zabavo bo igral Alpski sekstet.

Prodaja krofov pri M.V.—

Oltarno društvo pri fari Marije Vnebovzete bo imelo prodajo krofov v soboto, 14. avgusta. Pričela se bo ob 9.30 dop. in sicer v šolski jedilnici.

Sprememba naslova—

Iz New Yorka smo obveščeni, da je podjetje Slovenian Tourist Office in tudi Slovenia Group spremenilo naslov: 122 East 42nd St., Suite 3006, New York, NY 10168-0072. Tel. sta 212/682-5896 in 212/661-2466, fax: 212/661-2469. Občasne stike z nami vzdržuje predstavnica podjetja Darja Gačnik.

Lepa gesta—

Ga. Justine Bizjak, Lombard, Ill., je poklonila \$25 v podporo našemu listu na čast ljubeznivima zakoncem Mimi in Jankotu Tajčman iz Elmhursta, Ill., ob stari visoki jubilejni obletnici poročnega dneva.

Spominski dar—

Ga. Mary Okicki je darovala \$15 v spomin pok. mame Mary Zupancic. Najlepša hvala.

Koncert nocoj—

Nocoj ob sedmih se bo v SND na St. Clairju pričel koncert pevskega zobra Pece, ki gostuje iz avstrijske koroške slovenske vasi Globasnice. Vstopnice so po \$10 in jih boste dobili pri vhodu v dvorano. Za otroke do 16. leta starosti je vstopnina le \$5.

Javno srečanje—

Sinoč je bilo v Slovenskem domu na Holmes Avenue javno srečanje, na katerem sta sodelovala dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu in dr. Janko Zerzer, predsednik Slovenske krščanske kulturne zveze iz Celovca na Koroškem. Za nekatera vprašanja navzočih — bilo jih je okrog 50 — je presedujoci dr. Mate Roesmann povabil zraven še Miroslava Mozetiča, podpredsednika državnega zobra. Dr. Vencelj je pojasnil funkcijo njegovega oddelka, dr. Zerzer je pa govoril o razmerah na Koroškem. Nekatera vprašanja so bila zanimiva, kakor tudi odgovori. V debati je sodelovala še ga. Vencljeva, ki je učiteljica v Sloveniji.

Obisk—

Pretekli torek je nas pri Ameriški Domovini obiskal dr. Vencelj, pripeljal ga je častni konzul RSlovenije dr. Karl B. Bonutti, z njima je bil še g. Mozetič. Ogledali so si naše prostore, se srečali z g. in go. Debevec ter urednikom slovenskega dela, ki se je za dobro pol uro pogovarjal z dr. Vencljem.

Drugi obiski—

O drugih obiskih, o katerih smo obveščeni, se je dr. Vencelj sestal s predstavniki Združenih Američanov za Slovenijo in sicer v prostorih ADZ v torek zvečer, včeraj popoldne sta se v istih prostorih oglasila dr. Vencelj z ženo ter predstavniki zobra »Peca« ter se zadržali v kar prijetnem razgovoru. Zbor je včeraj med drugim obiskal Slovenski dom za ostarele ter razveselil rojake in rojakinje, ki v njem stanujejo.

Piknik ADZ—

V nedeljo, 15. avgusta, ima Ameriška Dobrodelen Zveza svoj »Družinski dan« piknik na svojem letovišču v Leroyu. Trajal bo od 1. do 7. zvečer. Vstopnine ni in je javnost lepo vabljen.

V spomin moža—

Ga. Teresa Bajc, ki živi v Kanadi, je darovala \$20 v podporo Ameriški Domovini, to v spomin moža Jožeta. Iskrena hvala!

Hitreji od pošte—

Ce želite hitrejšo dostavo vaših dopisov, uporabljajte naš faks: 216/361-4088.

Please give correct translations

Editor:

As one of the "movie buffs of Slovenian films" I was pleased at the news (AD July 8, 1993) of the Slovenian film festival in Graz. I was, however, disturbed by the English mis-translation of the Slovenian titles of two of the films featured at the festival which could have left the average reader with a grossly distorted impression as to what those films really are about.

While "Samorastniki" may be an unusual word even in Slovenian, and difficult to translate adequately into English, "aboriginies" is not it. The Dictionary of the Slovenian Literary Language defines "samorastnik" as "one who due to unsatisfactory, difficult life conditions must provide for his existence by himself." The movie is based on Prežihov Voranc's story "Samorastniki," which has been translated into English by Irma Ožbolt some years ago with the title "The Self-Sown," which could have been used. "The Self-Grown" would have been another adequate translation.

Downright bizarre, however, is the choice of "Abortion of Medusa" as the English title for "Splav Meduze." "Meduza" is not a woman's name, but the name of a French frigate, shipwrecked in 1816, and "splav" is the life raft on which only a handful of the ship's crew saved their lives. The title of the film is taken from the title of a famous painting by the early 19th century French romanticist painted Théodore Géricault, "The Raft of the Medusa," which captures on canvas the desperation of the shipwrecked, tossed by the seas and fighting among each other for survival, just as the film tries to do with its own story and characters.

While we are at it: The "no bull..." item in the same issue of AD, taken from a Dear Abbie (not "Abbey") column as a teacher's explanation of a few "isms," seems to have been somewhat "improved" (politically?) since I first read it at least 45 years ago. The fifth definition then applied to "New Dealism" not "Bureaucracy" (which in

itself is not an "ism" in any event), but the original application must have since bothered some admirer of FDR and his economic policies to the point of replacing it with "Bureaucracy."

With best regards,

Vladimir Pregelj
Washington, DC

Korotan gathering

Slovenian singing group Korotan, under the direction of Rudy Knez, will have a performance along with members of Peca, from Austria at Slovenska Pristava on Saturday evening, Aug. 7.

Dinners will be served from 5 to 7:15; Alpine Sextet will play

Krofe Sale

St. Vitus Altar Society will be making krofe on Saturday, August 7. The Slovenian donuts will be available after 8 a.m. in the Social Room.

In Memory

Mary Okicki donated \$15.00 to the Ameriška Domovina in memory of her mother, Mary Zupancic.

St. Mary's Picnic

St. Mary (Collinwood) parish picnic will be held at Slovenska Pristava on Sunday, August 15.

Everyone is invited to come. There will be a 12 noon Mass. A chicken - roast beef dinner will be served. Refreshments available throughout the day.

This year čevapčiči will be featured along with sweet corn and a special pig roast.

Music for dancing will be by the Alpine Sextet.

A bake sale will also be held.

Visits Slovenian Radio Hams

Dear Joe Zelle:

On June 30, I had the pleasure of visiting the headquarters of Zveza Radioamaterjev Slovenije during a vacation trip to see friends in Ljubljana, Slovenia.

The ZRS officers mentioned to me how much they appreciated the support you have provided to Slovenian Amateur Radio over the years. They asked me to pass along their greetings, and their thanks.

I was impressed by many things during this, my third visit (but the first since the 1970s) to Ljubljana. One of the things that impressed me the most is that there are now 5,150 licensed radio amateurs in Slovenia — quite an impressive number out of a population of just over two million!

David Sumner, K1ZZ
Executive Vice Pres.
The American Radio
Relay League, Inc.
Newington, Conn.

Slovenian tourist office moves

The Slovenian Tourist office and Slovenia Group has moved its office to a new location as of August 2.

Their new address is 122 East 42nd St., Suite 3006, New York, NY 10168-072.

Phone: 212-682-5896 / 212-661-2466. Fax: 212-661-2469.

Darja Gacnik

*

The young always have the same problem — how to rebel and conform at the same time. They have now solved this by defying their parents and copying one another.

Tony Kristavnik

T. K. General Contractors, Inc.
P.O. Box 103 - Gates Mills, OH
Phone 216/423-4444

Complete remodeling of residential and commercial bldgs., including carpentry (kitchen cabinets, floors, etc.), roofing, painting, plumbing, electrical

Licensed & Bonded, 32nd Year in Business

Fixed-Rate Home Equity Loans

Metropolitan Savings Bank

Your Friendly Neighborhood Bank

- Chesterland 12595 Chillicothe Rd. 729-0400
- Cleveland 920 E. 185th St. 486-4100
- Cleveland Hts. 1865 Coventry Rd. 371-2000
- Euclid 1515 E. 260th St. 731-8865
- Pepper Pike 3637 Lander Rd. 831-8800
- Shaker Hts. 20200 Van Aken Blvd. 752-4141
- South Euclid 14483 Cedar Rd. 291-2800
- Willoughby Hills 2765 SOM Center Rd. 944-3400

Metropolitan Savings Bank of Cleveland • Member FDIC

7.99%

Annual Percentage Rate

Rate subject to change without notice

Look What's Cooking

EXPERIENCE ALBIES HOSPITALITY & CUISINE

"Cooking With You in Mind"

- Home Made Muffins • Daily Soups • Catering
- Daily Specials in Our Parents Tradition

Albert

Somrack

Owner/

Manager

26250 Euclid Ave.
Euclid Office &
Medical Plaza
Euclid, Ohio
Hours: Mon.-Fri.
8 am-4 pm
289-0836

'THE WAY TO GO'

22078 LAKESHORE BOULEVARD
EUCLID, OHIO 44123

SPECIALIZING IN
European Style Bed & Breakfasts

We Book Corporate and Pleasure Travel Reservations
AIRLINE * CRUISES * RAIL * Call Us For Cruise Specials
Donna Lucas, owner

261-1050

Grdina — Faulhaber Funeral Homes

17010 Lake Shore Blvd. 4703 Superior Ave.

531-6300

Funeral Facilities Available

Throughout Lake County

944-3300

A TRUSTED TRADITION FOR 85 YEARS

**300,000
WINNERS
A DAY.**

JOIN IN THE WINNING.

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission

For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

St. Vitus dedicates renovated church

St. Vitus Church, constructed in 1932 and currently having its interior renovated, will observe its official dedication in a solemn service on Saturday, August 7 at 4 p.m. with Auxiliary Bishop A. Edward Pevec as the main celebrant.

St. Vitus Church has been closed for services since February, 1993 due to the renovation work on the interior of the church. The dedication service will officially reopen St. Vitus church.

St. Vitus was established in 1893 as the first American Slovenian Catholic parish in the State of Ohio and the diocese of Cleveland. Father Joseph P. Božnar is the pastor and Father Richard A. Evans is the associate pastor. Father Božnar has been pastor since 1979.

According to Father Božnar "The good news of the dedication gives thanks to 100 years of our faith and heritage from the spirit of the pioneer founding families and their offspring through the influx of Slovenian emigre families and their current and future generations" (after World War II).

"We have been blessed,"

continued Rev. Božnar, "with the benefits God has provided for 100 years to our parishioners and friends of St. Vitus; and in turn the many contributions they have given to Greater Cleveland in a broader sense the United States; for example, the late Senator Frank J. Lausche."

The link of heritage will be vividly displayed by the participation of the Slovenian mixed singing chorus "Peca" from the birthplace of the Slovenian people in Carinthia (i.e., Korosko) where the Slovenian people first accepted the Christian faith over 1,225 years ago.

The renovation work of the interior of St. Vitus church highlights traditional religious art work, such as the colorful biblical events of the Resurrection, Ascension of Christ, and the Pentecost in contrast with the Slovenian art motifs gracing the arches and walls of the church.

*

The holy passion of Friendship is of so sweet and enduring a nature that it will last through a whole lifetime, if not asked to lend money.

—Mark Twain

East Side, Waite Hill Estate seeks retired handy man for general maintenance: yard work, painting, etc. 30 hours per week.

Call 589-8530 9-5 Monday - Fri
to schedule interview

Gateway GM Manor

Apartments

Take a Closer Look at
Euclid's Finest Senior Residence

- Scheduled Transportation
- All Electric Kitchens
- Walk In Closet
- Full Carpeting
- Housekeeping
- 24 Hour Security
- Activity Room with Bacci/Balinca Court and Swim SPA/JACUZZI

For Information call

Florence Ross, Manager — or
Nancy Ramey, Asst. Mgr.
4 Gateway Drive
Euclid, Ohio 44119
(216) 383-1459

BRICKMAN & SONS
FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

Airport Pensioners Plan Picnic

Circle August 18 on your calendar and come to the Airport Retirees Picnic from 1 to 7 p.m. Enjoy meeting old friends under the "Big Tent" or sign up for the balinca tournament. You can shop at the "variety" bake sale, all homemade, and if you're still hungry, the kitchen has good sandwiches or have a drink at the bar. There will be NO shortage of food this year.

Come and listen to our "All Day" jam session. We are inviting all musicians to join us, and last year we had some of the best musicians around, which made for a great day. We'll be looking for you at the American Slovene Club in Fairport.

Call Ann 731-8761 for more information.

—Ann Barbish

*

Bad times, hard times — this is what people keep saying; but let us live well, and times shall be good. We are the times: Such as we are, such are the times.

—St. Augustine

Korotan Picnic

Happiness is never found in the simple solutions of "if only." It doesn't manifest itself, however, in simple things: family, friendship, community, conversation, music, humor, shared enjoyable experiences. How well we know this truth and how often we forget it.

I would like to recommend an event which will allow you to enjoy those simple things. The Slovenian mixed chorus Korotan is holding its annual picnic on Saturday, August 7 at Slovenska Pristava. Dinner will be served from 5:30 p.m. until 7:30 p.m. On the menu is

a choice of chicken (\$10.00) or steak (\$13.00). Afterward Korotan will sing a short program. Included in the show will be a guest appearance by the singers and dancers from Globasnica. Alpine Sextet will then provide the dancing music.

Korotan's picnic will provide an ideal opportunity to enjoy the simple things that satisfy our human striving for happiness. Be sure to be a part of it, so that you won't wake up Sunday morning saying, "If only I had gone..."

—Mojca Slak

Dr. Zenon A. Klos
531-7700
Emergencies

Dental Insurance Accepted
Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St. (between Shore Carpet & Fun Services)

13.67%

**Guaranteed
first year
yield**

Call Today:
Professional Insurance
Planning

Dennis Samsa

A.M. Pena Building,
Suite 450
27801 Euclid Avenue
Euclid, Ohio 44132

216/261-6592

GUARANTEED SAFETY

A unique annuity that credits your payments with 108% of initial value. Combined with a current rate of 5.25%, your guaranteed first year yield is 13.67%.

* Monthly income option available *

Assets grow on a tax deferred basis and are 100% coinsured by three internationally known Best's A or higher rated companies. The Annuity has no sales charges or administrative fees.

A strong alternative for CDs and rollovers, from IRAs, KEOGH and Pension Plans.

**MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS
FOREIGN & DOMESTIC
STATE EMISSIONS INSPECTIONS**

DIESEL ENGINE REPAIRS
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE
FRONT END ALIGNMENT

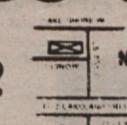

EUCLID SUNOCO SERVICE

EAST 200 SUNOCO
481-5822

470 E. 200 ST.
MON-FRI 6 AM-11 PM
SAT 7 AM-11 PM
SUN 9 AM-6 PM

APPROVED
AUTOMOTIVE REPAIR

Joe Zigman, owner

**MERIDIA
EUCLID
HOSPITAL**

General Information: 531-9000
Emergency Dept. (24 hrs.): 692-8650
Patient Information: 692-8600
ASK-A-NURSE: 1-800-826-6611

18901 Lake Shore Boulevard
Euclid, Ohio 44119-1090

ThruCare
692-8640

MONDAY-FRIDAY 9 a.m. - 11 p.m.

SATURDAY-SUNDAY 9 a.m. - 6 p.m.

For colds, allergies, sprains or any minor illness or injury, visit the physicians at ThruCare, conveniently located in Meridia Euclid Hospital's Emergency Department.

Full church greets Peca Slovenian singers

St. Mary's church in Collinwood was full to capacity on Tuesday, August 3 to hear the Peca, the young, talented singers from Austria.

The singers sang for an hour in front of the church to the delight of the appreciative audience.

The Peca group then gave father Kumse a painting depicting their home-land of Globasnica (Carinthia) for being such a gracious host. A reception followed in the church hall which was completely jammed with well-wishers for a couple of hours after the performance and Benediction services.

Earlier in the day the singers took a Lolly the Trolley sightseeing tour through Cleveland. They were astounded when their tour guide greeted them in their native Slovenian language,

"Dobrodošli" - Welcome. The guide was Barbara Pangonis, daughter-in-law of Ameriška Domovina office manager, Mary Pangonis. Peca ensemble liked the tour so much when it was over, they gathered in a circle around Barbara Pangonis and sang a Slovenian song for her. Joseph Baskovic and Joe Hocevar were hosts for the tour.

The Peca singers and dancers perform tonight (Thursday) at the Slovenian National Home on St. Clair and on Saturday at the 4 p.m. re-opening of St. Vitus Church, and later Saturday evening at Slovenska Pristava.

Last week they sang and danced at the KSKJ Family Festival in Indianapolis under the auspices of host Paul Barbarich. They were given four standing ovations.

Waterloo Pensioners News

Sitting here writing this article, it came to me that July is gone and here comes August (Dog days of summer), why doesn't the winter months go that fast? Hmm.

I am now residing at Gateway Manor; Other residents here are our club members Ann Kristoff, Rose Tisovec and Sutton and Justine Girod. Hope to see you all at the August meeting.

Our picnic on June 30th started with a beautiful day, good food, and friends. All enjoyed the dinner catered by Sophie Mazi. Winners of the \$2.00 raffle were Wilson Musick, Helen Vukcevic, Jenie Kapel and Jo Gabrenya.

To Ann Otonicar, "Thanks" for selling 60 tickets for the picnic. Thanks to Tillie Vranekovic for handling of the tickets. And thanks to all who helped and came to the picnic.

Does your family know you belong to the Waterloo Pensioners club? Please tell someone in charge of your affairs that you belong. Call any board member and they in turn will call the person in

charge of phone calls. Many times it is left up to me to contact the funeral home for details. We try to have a good representation at the wake for the ritual. Please try to cooperate.

Sincere sympathies is sent to the families of Walter Ball, Louis Tisovec and Lillian Tibyash. Sad to report as of

January we have had 17 members pass away.

Our membership is open so give us a call.

At the August 9th meeting we will have as our speaker Roberta McFarland from the Rocky River library. How many remember the 1936 Great Lakes Expo? She will be at our meeting with slides of the event.

H.V.

STOP IN AT

BRONKO'S

Drive-In Beverage

510 East 200th St
Euclid, Ohio 44119

DMH Corp.
531-8844

Imported Slovenian Wines

(Laski - Riesling Šipon)
Also available are various imported beers, wines, etc.

Open Mon. - Thur. 10 a.m. - 9 p.m.

Friday - Saturday 10 a.m. - 10 p.m.

Sunday (No wines sold) 11 a.m. - 5 p.m.

Domestic and Imported Beer & Wine

— Owner - David Heuer

AI Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

CARST-NAGY

Memorials
15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the
Slovenian Community."

What is a Home Comfort Loan?

A loan of up to \$15,000 with a fixed or variable rate used to weatherize your home by repairing or replacing furnaces, insulation, roofs and windows, or siding.

Can I get a Home Comfort Loan?

Modified requirements make this loan more accessible, so even if you think you won't qualify or can't afford to weatherize, you need to consider a Peoples Home Comfort Loan.

Weatherizing pays you in home comfort dividends!

Weatherize your home using our low rate Home Comfort Loan and your investment will repay you with new found comfort day after day, no matter what the season.

Why should I consider a Home Comfort Loan this summer?

Added value! Increases the value and salability of your home.

Savings! As much as 15% on utilities.

Comfort! Warmer in the winter, cooler in the summer.

Low payments! With rates 1/2% below our normal daily rates, payments can be very low.

How can I find out more about Peoples' Home Comfort Loan?

Call 1-800-362-6917 for information, or better yet, visit your nearest Peoples branch while rates remain favorable. A friendly Peoples representative will show you how a lot of comfort--and savings--can cost so little per month.

Your Peoples Home Comfort Loan will help you keep the weather where it belongs--outdoors.

PEOPLES

Savings Bank

A First Bancorporation of Ohio Affiliate

'92 MERCURY TOPAZ

ORIGINAL LIST
LESS

\$8995

You
Pay

MERCURY
LINCOLN

ED PIKE

OPEN MON., TUES., WED. & THURS. TILL 9 P.M.
9647 Mentor Ave., Mentor 942-3191 357-7533

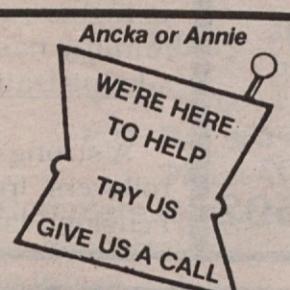
EXTRA 10% OFF: SENIORS

JOHNSTON DRUG, Inc.

625 E. 200 St. 486-2744

"We Treat You Like Family
Not a Number"

Open Daily 9:30-5:30 SAT. 9:30-2 CLOSED WED. & SUN.
FREE PICK-UP & DELIVERY

IN LOVING MEMORY OF THE FOURTH ANNIVERSARY

ADOLPH RUPE

Who Died Aug. 5, 1989

Four years have passed since that sad day,
The one we loved was called away,
God took him home - it was His will -
But in our hearts he liveth still.

Sadly missed by
Wife: Stella
and his in-laws

Peca trip to Indy is successful

The mixed chorus "Peca" from Globasnica, Austria, enjoyed a wonderful four day visit last week to Indianapolis as guests of the Slovenian Cultural Society and the KSKJ Family Festival.

The mixed chorus and folklore dance group thrilled audiences for two performances on Friday, July 30th and Saturday, July 31st. Under the direction of Mr. Stanko Polzer, Peca filled the auditorium at Marian College with the beautiful melodies of Slovenian folksongs and also a couple of famous American songs added for good measure.

Audiences also enjoyed the traditional folk dances performed by the Folklore Dance group under the direction of Rado Markitz and Sabina Sadjak in the traditional "Gorenjska" narodne noše.

From the airport at O'Hare to right before leaving Indianapolis on their bus the members of Peca offered little impromptu concerts throughout their stay with us. The people in Indianapolis won't soon forget our wonderful new friends from Globasnica. It was a tearful goodbye for many of us as we had to send them off for Cleveland.

With this article being late (Wednesday afternoon), there will be more details about Peca in future issues of the Ameriška Domovina.

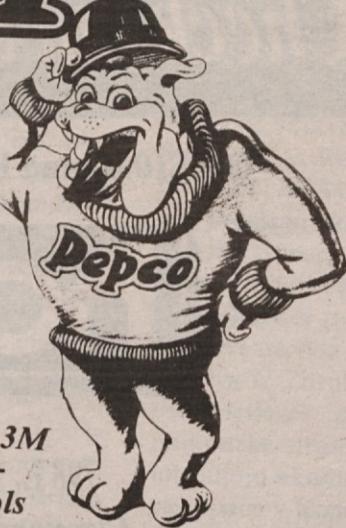
—Paul Barbarich

Happy Birthday

Happy Birthday to the following residents of the Slovene Home for the Aged who have birthdays in August:

8-02, Mary Bizjak, 87
8-04, Mary Sherry, 86
8-08, Mildred Junke, 90
8-09, Frances Okorn, 94
8-09, Lottie Wysocki,
8-10, Laura Konestabo, 87
8-15, Marie Sprenger, 89
8-17, Mary Koss, 94
8-18, Mary Habich, 89
8-19, Rose Lipovec, 74
8-23, Rose Ban, 84

Pepco

Jeffrey J. Borkey —
Branch Manager

PEPCO Downtown
1235 Marquette St.
Cleveland, OH 44114
(216) 881-3636 Phone
(216) 881-1114 Fax
PEPCO is an Electrical
Electronics Supplies
Distributor serving the
needs of a city
on the move.
Appleton - Hoffman -
Bussman -
Cutter-Hammer - ITE - 3M
Siemens - Acme - Furnas -
Brady - Hubbell - Klein Tools

Store Hours:
Mon.-Fri. 7 am - 5 pm

Get ready...

for 17 days of...

absolutely everything to do!

It's live top-name entertainment, thrilling rides, blue ribbon competitions, fabulous food, and non-stop fun! This summer, whatever you do, don't miss the Ohio State Fair. It's everything for everyone! Call 1-800-BUCKEYE for State Fair information.

OHIO STATE FAIR

OHIO EXPOSITIONS CENTER

Aug. 6-22, 1993
17 days of never-ending fun

St. Vitus Class of '31 honors Revs. Tomc and Cimperman

Class of 1931, St. Vitus School, is honoring their classmates Father Victor Cimperman and Father Victor Tomc. It is their 50th anniversary of their ordination to the priesthood.

We are inviting people from St. Vitus and St. Mary's and Christ the King from where Father Cimperman served many years.

It will be held at the Slovenian Country House, 1401 E. 55th St., on Sunday, Sept. 26 beginning at 1 p.m. Admission is \$17.00.

For tickets call Joe Brodnik at 531-3485. His address is 344 Claymore Blvd., Richmond Hts., OH 44143. — or Mildred Ringenbach at 884-0425, 4515 Pershing Ave., Parma, OH 44134.

Art Guild Picnic

The 13th Annual Art and Craft Show and Picnic will be held at the SNPJ Farm on Heath Road on Sunday, August 8.

Prominent Slovenian American artists will exhibit, demonstrate and offer for sale their art and crafts from 1 until 7 p.m.

There will be a raffle of 25 or more prizes, with the major prizes of note including:

oil painting by Enika Zulic, Justine Skok and Jack Subel
a bandana quilt by Janet Lewis
an Afghan by Angela Zabjek
pottery by Jack Rotar
art photo print by Mark Rotar

Dinner served from 1 to 3 p.m. Roast beef and/or sausage \$6 per person.

Dancing to the music of the Don Wojtila Orchestra from 3:30 to 7:30 p.m.

This art and craft show and picnic has become a tradition that has blended the talents of a dozen or more Slovenian American artists together with an appreciative audience in an atmosphere of culture, music and pleasure to offer a truly pleasant summer Sunday afternoon outing.

\$3.00 gate admission. Children under 16 admitted free.

Thanks

Sincere thanks to Terrence R. Dragovan of Burtonsville, Md., and Stane Sustersic of Washington, DC. for submitting articles to Ameriška Domovina concerning Slovenia which appeared in their local paper.

Coming Events

Thursday, August 5

Slovenian singing group Peca from Globasnica (Carinthia), Austria concert at Slovenian National Home, St. Clair. For tickets (\$10 adult, \$5 children), call Stan at 585-1360.

Saturday, Aug. 7

Solemn dedication of St. Vitus church at 4p.m.

Saturday, Aug. 7

Slovenian singing group Peca from Globasnica (Carinthia), Austria concert at Slovenska Pristava (Harpersfield, Ohio) with Korotan.

Sunday, August 8

Slovenian Mixed Chorus Peca and Folk Dancers from Carinthia, Austria join with Pittsburgh Friday-Niters Tamburitzans in Concert 3 p.m. at Imperial SNPJ Lodge 106 Hall in Imperial, Pa. Dance follows with Jack Frohhofer Orchestra. Tickets are \$10. Phone Vi Ruparcich at (412) 343-4641.

Thursday, Aug. 12

Annual Picnic and Dinner, Federation of Slovenian Senior Citizens at SNPJ Farm. Dinner served 1 to 3 p.m. Music at 3 by Lenny Andexler Orchestra. Donation \$8.50 includes admission. Gate only \$3. Your secretary has tickets

Sunday, August 15

AMLA Family Day Picnic at AMLA Recreation Center in Leroy Township.

Sunday, Aug. 15

St. Mary's (Collinwood) Summer Picnic at Slovenska Pristava. Mass at 12 noon. Music, dancing and refreshments.

Sunday, August 29

Collinwood Slovenian Home Annual Homecoming.

Saturday, Sunday, Sept. 4, 5

Bishop Baraga celebration in L'Anse, Michigan.

Sunday, Sept. 5

St. Vitus Centennial Mass and Banquet. Please contact rectory for tickets: 361-1444.

Labor Day, Monday, Sept. 6

"Songs & Melodies of Beautiful Slovenia" Radio Picnic at Croatian Center in Millvale, Pa 12 noon - 8 p.m. Traditional foods & baked delicacies plus B-B lamb-pork-chicken. Music by Dick Tady Orch. - Pgh. Friday-Niters Tamburitzans & Button-Box

Sunday, Sept. 26

St. Vitus Class of 1931 honors Fathers Victor Cimperman and Victor Tomc beginning at 1 p.m. at Slovenian Country House. For tickets call 531-3485 or 884-0425. Everyone invited.

'92 LINCOLN TOWN CAR

- Leather seat trim
- Dual power seats
- Keyless entry
- Aluminum wheels
- Head lamp convenience group
- AM/FM stereo cassette
- Defroster group
- Power deck lid pull down
- Automatic temperature control
- Low Mileage
- Stock #1701

ORIGINAL LIST \$33,810
LESS \$13,920

You Pay \$19,890

ED PIKE

OPEN MON., TUES., WED. & THURS. TILL 9 P.M.
9647 Mentor Ave., Mentor

MERCURY
LINCOLN

942-3191 357-7533

Slovenia struggles with independence

by David Rocks

San Francisco Chronicle

Ljubljana, Slovenia, June

29 — As much as Slovenia would like to forget that it was ever a member of the Yugoslav federation, the international community just keeps on remembering.

"Politically, we are still somehow in the minds of the European states a part of the former Yugoslavia," said Vojislav Suc, Slovenia's deputy foreign minister in charge of relations with multinational agencies. "They are linking the Slovenian position with the resolution of the Yugoslav crisis, but we think that these are old criteria."

Since Slovenia declared its independence from Yugoslavia two years ago, the new country has fought a long, slow battle for recognition — with considerable success. Slovenia is now a member of the United Nations and the Council of Europe, and has diplomatic relations with more than 100 nations.

Steps Toward Maturity

But its historical association with the former Yugoslavia hampers progress in a number of ways.

Admittance to membership in the European Community, a key step toward economic integration, is stymied by the organization's reluctance to lend its imprimatur to any of Slovenia's warring neighbors to the south.

"The EC says we have all of the requirements needed for membership — human rights, a market economy, political democracy," Suc lamented. "They say, 'Of course it is not a problem to take you, but if we take you, then we'll have to take the others.'"

The Slovenians also resent their inclusion in the U.N. arms embargo imposed on the former Yugoslavia. With an army of only four tanks and six helicopters, they have precious little ability to defend themselves.

Only a combination of luck and bravado allowed the

Slovenians to get away with their June 25, 1991 declaration of independence.

A day later, troops from the Serbian-dominated Yugoslav federal army occupied Slovenia's border posts in a show of force. Slovenian loyalists set up roadblocks throughout the country, and in some cases engaged the federal troops.

Faced with unexpected resistance, the federal army soon lost interest in the fight and retreated to more pressing battles to the south. Slovenia's war of independence lasted only 10 days and claimed fewer than 70 lives. With no substantial Serbian minority in Slovenia, Belgrade now has little reason to pick a fight.

Today, Ljubljana is calm and prosperous, looking much more like a medium-sized Austrian or Italian city than embargo-starved Belgrade or war-torn Sarajevo.

Commercial Setbacks

Recovery, however, has not been smooth. In the last two years, Slovenia has lost more than one-third of its traditional market, the former Yugoslavia. Industrial production has fallen by one third, unemployment has soared nearly to 14 percent, and inflation, although low by comparison with that in Croatia or Serbia, still hovers around 50 percent annually.

As Marjan Cerar, director of Belinka, a chemical manufacturer outside Ljubljana, pointed out: "The Bosnian market, due to the war there, doesn't exist now, and the Serbian market, due to the United Nations sanctions, doesn't either. So, we must export wherever possible."

To make up for the lost business, Cerar said, Belinka has in the last two years tripled its sales in neighboring Austria, and it has recently opened joint ventures in Russia and Italy. Although profits are down by about a third, Cerar is pleased to show any earnings at all.

Innovative Management

Belinka's success is not unusual. Many Slovenian companies are better placed than their East Bloc brethren when it comes to reorienting and competing on world markets. While few here pine for the old Yugoslavia, most are quick to acknowledge that the country's quirky version of

socialism gave Slovenia a head start.

Companies were run by worker-management councils, with minimal interference from central planners. So while industrial enterprises in Czechoslovakia, Poland or Hungary had to obey anonymous bureaucrats, as Josip Skoberne, deputy chairman of the Slovenian Chamber of Economy, recalled: "Yugoslav companies had to compete against each other, develop their business and marketing strategies and decide what they would like to produce."

But there is a broad consensus that Slovenia's 2,700 nationally owned companies must be privatized in order to bring the country out of its current slump and to maintain the edge it has over many of its neighbors.

After nearly two years of grappling with the issue, a law on privatization was approved in December and went into effect three weeks ago. As many as 400 enterprises are to be sold this year.

Influence of Ex-Communists

Some opposition politicians worry that Prime Minister Janez Drnovsek's commitment to economic liberalization may be compromised by the fact that he invited the former communists into his broad coalition government, which also includes Liberal Democrats and Christian Democrats.

"Drnovsek is an advocate of liberal policies and a more market-oriented economy," said Dimitrij Rupel, a leader of the opposition Democratic Party. "But because of the coalition with the ex-communists, he's prepared to castrate his economic policy."

There is, however, concern that Slovenia will no longer be as attractive to foreign investors, many of whom had originally seen it as a stepping stone toward the much larger Yugoslav market.

While most of its people are engaged in farming and animal husbandry, Slovenia was also the most industrialized and economically advanced of the former Yugoslav republics. Its 2 million people — just 8 percent of the former Yugoslavia — accounted for 20 percent of the federation's gross domestic product and 29

percent of exports. Since declaring independence in 1991, however, it has experienced both political and economic instability.

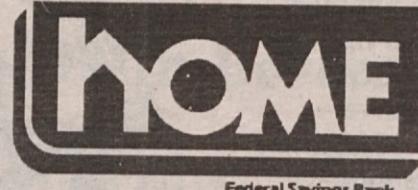
In 1990 elections, a six-party coalition known as the Democratic United Opposition (DEMOS) gained control of the National Assembly; at the same time, former communist leader Milan Kucan was elected president. Less than six months after independence, the unstable

DEMOS, which had been headed by Christian Democratic leader Lojze Peterle, was dissolved. Peterle's government lasted until April, 1992, when it too, collapsed.

He was replaced by the current prime minister, Janez Drnovsek, leader of the Liberal Democratic Party, a group descended from the former communist youth organization. Drnovsek now governs in a coalition that includes the Christian Democrats and the former communists.

Check out this coupon!

Get \$10.00 and FREE Checking at:

Federal Savings Bank

798 E. 185 Street

Cleveland, OH 44119

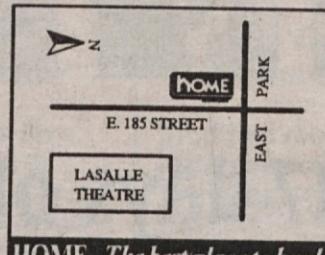
529-3059

If the lines are getting too long and the answers to your service questions are too short, consider a better alternative, Home Federal. We're a sound, community bank that's big on service. And we have an 82-year history of friendly, warm banking service to prove it. We want you as a customer so much that we will give you \$10.00, your first order of checks, plus free Checking! Just bring this coupon to Home Federal and establish a banking relationship that you can enjoy for years to come.

CLIP COUPON

Clip this coupon & bring it...HOME.

HOME...The best place to bank.

Bring this coupon to Home and receive your \$10.00 bonus to establish a banking relationship that you will enjoy for years to come.

Expires 6/30/93

FDIC Insured

CALL ME.
IT'S IN OUR
MUTUAL INTEREST.

To get the great diversification of mutual funds*, just call me. I can offer you income funds, growth funds or any of a whole family of tax-advantaged funds. Get set for the future by calling me today.

John J. Buettner,
P.O. Box 571
Chesterland, OH 44026
(216) 729-7724

*Mutual funds available through Prudential Securities Corporation, Newark, NJ, a subsidiary of The Prudential.

8880 Mentor Ave.
Mentor, OH 44060

Get a piece of The Rock.

© 1990 The Prudential Insurance Company of America

A90-039

Zele Funeral Home

Memorial Chapel

452 E. 152 St.

Phone 481-3118

Addison Road Chapel

6502 St. Clair Ave.

Phone 361-0583

Family owned and operated since 1908

Cardinal EUCLID RETIREMENT VILLAGE

- Private garden apartments
- No endowment or entrance fee
- 24-hour emergency pull cord
- Free laundry facilities
- 24-hour security
- Free transportation
- Planned activities
- Nutritious meals

CALL TODAY FOR A BRIEF TOUR AND FREE LUNCH (216) 261-8383

25900 Euclid Ave.
Euclid, Ohio 44132

© 1990 The Prudential Insurance Company of America

A90-039

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

(USPS 024100) Thursday, August 5, 1993

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

VESTI IZ SLOVENIJE

Afera o najdenem orožju v Mariboru v parlamentu — Doslej imenovanih sedem osumljencev — Kateri podatki so resnični?

Mariborska afera »orožje« je bila v srednji pozornosti v Sloveniji pretekli teden, z njo je tekmovala tudi afera v zvezi z domnevnim vohunjanjem za slovensko tajno policijo v prejšnjem režimu poslanca Zmaga Jelinčiča. Na mariborskem letališču je pac bilo pred dvema tednoma odkritih več kot 100 ton orožja. Oblasti so priprle štiri osumljence, izdane do preteklega petka so bile naloge za privedbo še treh drugih. V slovenskem parlamentu je zahtevo po ustanovitvi posebne parlamentarne komisije v zvezi s to afero podpisalo 40 od vseh skupaj 90 poslancev. Pretekli četrtek je bila v parlamentu tudi precej vroča razprava o zadevi.

V Mariboru so priprti štirje osumljenci. Ti so direktor mariborskega letališča Bruno Kermavc, vodja službe Varnostno informativne službe (VIS) za mariborsko območje Silvo Komar, uslužbenec VIS-a Milan Hmeljak in delavec mariborskega letališča Tomislav Špehar. Preiskovalni sodnik v Mariboru Marko Bezjak je pa pretekli teden izdal naloge za tri nove osumljence. Ti so Zvonko Ekart, Hasan Čengić, ki je državljan Bosne, in Dieter Hoffman, ki je avstrijski državljan. Iz Slovenca pretekli petek:

»Čengić je utemeljeno osumljen, da je storil kaznivo dejanje nedovoljene izdelave ter prometa z orožjem in razstrelivom. Vsi ostali naj bi mu pri tem pomagali.« Tu gre sklepati, kar nekateri komentatorji v slovenskem tisku že delajo, da je bilo orožje namejeno bosenskim silam v BiH, ostalo je pa v Sloveniji od septembra lani zaradi še nepojasnjениh razlog. Vendor je obrambni minister Janez Janša tudi izjavil, da je bil del orožja v takšnem stanju, da bi lahko bilo takoj »uporabljeno«. Krožijo pa vse mogoče teorije in domneve o ozadju te afere. Nadaljuje se počiločno v Slovencu:

»Čengić naj bi si neupravičeno pridobil posest orožje in strelivo, katerega nakup po zakonu RS občanom ni dovoljen. V nasprotju s členom 40 zakona o nadzoru državnih meje in členom 55 zakona o tujcih si ni pridobil dovoljenja pristojnih organov za posest orožja in streliva. Vse to pa naj bi si pridobil tako, da je organiziral prevoz tega orožja prek podjetja za letalski prevoz Dieter Hoffmana. Nato je Hoffmanovo podjetje Huk heavy lift z letali Il-76 v petih prevozih pripeljalo to orožje in strelivo na mariborsko letališče.« To so seveda trditve, ki se niso dokončno potrjene, Hoffman sam npr. izjavlja, da je nedolžen, Zmago Jelinčič, ki iz za mnoge sedaj v Sloveniji sumljivega ravnega vodi kampanjo za diskreditiranje obrambnega ministra Janeza Janše, je dejal, da veržja o uporabi letal Il-76 ne more biti točna zato, ker so zaboji, v katerih je bilo orožje, preveliki za taka letala. Tako je jasno, da bo potrebno še precej časa, da se bodo niti afere razvozlali v kolikor toliko cestno obliki.

Zopet Slovenec iz preteklega petka: Bruno Kremavc in Tomislav Špehar sta utemeljeno osumljena, da sta pomagala Čengiću pri shranitvi in čuvanju orožja ter streliva na mariborskem letališču. Silvo Komar, Milan Hmeljak in Zvonko Ekart pa naj bi kot uradne osebe zlorabili svoj položaj, ker niso opravili uradne dolžnosti pri pregledu tovora. Slovenec poroča dalje, da je omenjeni Dieter Hoffman že v preiskovalnem zaporu na Madžarskem, to zaradi še drugega kaznivega dejanja. Nekatera poročila pač trdijo, da je bilo letališče v Budimpešti zadnja

postaja pred Slovenijo za omenjena Il-76 letala.

Zmago Jelinčič razrešen kot predsednik parlamentarnega odbora za obrambo

Pretekli četrtek je v kar dveh telesih državnega zbora potekala burna razprava. Šlo je za kolegij predsednika parlamenta in Komisijo za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Razprava v slednji se je končala s sklepom (8 članov za, 7 proti), da Komisija predlaga zamenjavo Jelinčiča kot predsednika odbora za obrambo. Najbolj zanimiva pri zadevi je bila razporeditev strankarskih odločitev za ali proti Jelinčiču. Proti zamenjavi sta bila dva člana Jelinčičeve stranke, dva iz Združene liste (bivši komunisti), ostali trije pa iz Drnovškove Liberalno demokratske stranke (ki jo mnogi v Sloveniji imenujejo »komsomolska«). Druge stranke, zastopane v Komisiji, so bile proti Jelinčiču, ki je na zadnjih volitvah zagovarjal najbolj ekstremna desničarska stališča (sedaj ga pa branita levičarski ZL in LDS), torej SKD, ki so v zelo tesni strankarski koaliciji z LDS ter dejansko tudi (po drugačni formuli) z ZL, SLS in druge.

General Konrad Kolšek bo moral pred sodišče — Sodeloval naj bi l. 1991 v vojni zoper Slovenijo — Vrnil se je bil v Slovenijo

Tisti, ki so bili v Sloveniji v dneh po proglašitvi slovenske neodvisnosti 25. junija 1991 in nato doživeli napad na Slovenijo takratne Jugoslovanske armade, so velikokrat slišali ime generalpolkovnika te vojske slovenskega rodu Konrada Kolška. Res je pa tudi, da so že takrat slišali o njem poleg obtoževalnih tudi olajševalnih stvari. O njegovi dejanski vlogi tisti čas se bo odločilo na sodišču v Sloveniji, kajti je slovensko ministrstvo za obrambo 28. julija poslalo Temeljnemu javnemu tožilstvu v Ljubljani kazensko ovadbo zoper Kolška.

V ovadbi je Kolšek obremenjen: »da je kot državljan Republike Slovenije med agresijo jugoslovanske armade na Republiko Slovenijo služil v sovražni vojski in sodeloval v vojni proti državi Republiki Sloveniji.«

Ovadba je utemeljena tudi s tem, da je bil Kolšek po 25. juniju 1991, ko je pač že začela veljati temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti, poveljnik 5. vojaškega območja JA. Dne 27. junija je Kolšek poslal takratnemu predsedniku slovenske vlade Lojzetu Peterletu dopis (fotokopija je izšla v Slovencu pretekli četrtek) s sledečim tekstrom: »Obveščamo Vas, da je naloga 5. vojaškega območja, da prevzame vse mejne prehode in zavaruje državno mejo Socijalistične federativne republike Jugoslavije. Računamo na sodelovanje vseh organov in prebivalcev Republike Slovenije. Nalogo bomo brez pogojno izvršili, kar pomeni, da bomo postopali tudi po pravilih bojne uporabe enot. Vsaki odporni bo zlomljen, za posledice pa bodo odgovarjali naredbodajalci in izvršitelji.«

Dalje, poroča Ivo Žajdela v Slovencu 29. julija, je Kolšak poslal vojaškim enotam operativni ukaz: »V ukazu Kolšek zahteva popolno bojno pripravljenost. V primeru napada nasprotnika (Teritorialne obrambe Republike Slovenije) je treba tem po ukazu povzročiti čim večje izgube. V primeru pobjev, predaje in omahovanja je treba vsakega posameznika zapreti.«

Kolšek se je bil pred časom brez težav vrnil v Slovenijo. Verjetno se bo branil s trditvijo, da je uporabil svoj položaj za preprečitev razširitve vojne v Sloveniji, kajti je bil kaj kmalu zamenjan.

Pomoč Združenih držav Amerike Sloveniji

Naš posnetek je iz Slovenca dne 29. julija. V sredini posnetka je ameriški veleposlanik v Sloveniji Allan Wendt, na desni je mag. Herman Rigelnik, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije. Mag. Rigelnik je Wendta sprejel 28. julija, to na prošnji Wendta, ki je odšel na redni delovni obisk v Washington. Sledi tekst krajšega poročila v Slovencu:

»V daljšem pogovoru je (Rigelnik) gostu podrobno predstavil delo slovenskega parlamenta, stranke v njem, koalicijo, vlogo predsednika državnega zbora ter razmerje med državnim zborom in vlado. Orisal je prizadevanje za vsespolno stabilizacijo ter delo na področju privatizacije in sanacije bank.

Mag. Herman Rigelnik in g. Allan Wendt sta govorila tudi o vlogi ZDA in njihovih specializiranih ustanov pri sodelovanju pri prestrukturiraju gospodarstva, sanaciji bančnega sistema in procesu privatizacije v Sloveniji. Mag. Herman Rigelnik je ob koncu pogovora dejal, da Slovenija še naprej pričakuje dobro sodelovanje pri tehnični podpori ZDA in da računa na utečene oblike svetovanja pri nadaljnjih procesih preobrabe Slovenije, so sporočili iz slovenskega parlamenta.«

Pred odhodom v ZDA je Wendta sprejel tudi predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek.

KOLENDAR

AVGUST

5. — Koncert Mpz »Peca« iz Koroške, v SND na St. Clairju. Pričetek ob 7. zv. Za vstopnice, kličite 391-1540 ali 585-1360.

7. — Vrtna veselica Kortana na Slovenski pristavi. Večerja med 5.30 in 7.30 zv. Pevski nastop in ples. Igra Alpski sekstet. Gost tega večera bo mešani pevski zbor Peca iz Globasnice na Koroškem.

15. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik, v Triglavskem parku.

22. — Klub upokojencev Slovenske pristave ima piknik na SP.

29. — Slovenska pristava prireja Pristavski dan s sporedom. Kosilo ob 1.30, cena \$9, nato pa športne igre.

SEPTEMBER

5. — Zaključek jubilejnega leta pri Sv. Vidu, s sv. mašo ob 12. uri. Glavni mašvalec bo nadškof Anthony Pilla. Po maši banket v SND na St. Clair Ave.

11. — Slovenska pristava priredi večerjo s stejkom.

19. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo.

19. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.

19. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev, v Triglaskem parku.

26. — DSPB Cleveland prireja vsakoletno romanje k Ža-

lostni Materi božji v Frank, O. Sv. maša ob 12. uri.

OKTOBER

2. — Fantje na vasi prirede koncert v SND na St. Clairju. Gostuje tudi zbor Zvon iz Fairfielda, Conn.

3. — Oltarno društvo pri Maří Vnebovzetji priredi kosilo v šolski dvorani.

3. — »Prijatelji SND na St. Clairju« imajo »brunch«, v dvorani SND.

10. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »koline« na SP.

23. — Štajerski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju. Igra Pecon orkester.

24. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

13. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clairju.

13. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert v SDD na Waterloo Rd.

DECEMBER

5. — SKD Triglav, Milwaukee priredi miklavževanje, v spodnji dvorani pri Sv. Janezu Evangelistu.

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim priateljem in znancem!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 216/431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$25 na leto za ZDA; \$30 za Kanado (v ZD valuti)

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$35 na leto, računano v ameriški valuti

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$25 per year; Canada: \$30 in U.S. currency

Foreign:

\$35 per year U.S. or equivalent foreign currency

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1627

Fax (216) 361-4088

Published every Thursday

No. 30

Thursday, August 5, 1993

Slovenska skupnost še močno živa

To soboto bodo pri cerkvi sv. Vida v Clevelandu pomembne slovesnosti, povezane s posvetitvijo prenovljene cerkve. Par sto metrov proč, pri Slovenskem narodnem domu na St. Clairju, pa so pričeli z restavriranjem velikega tkm. Gasparijevega zastora. Dvoma ni, da bosta oba projekta financirana od slovenskih rojakov in njih ustanov. V Lemontu gradijo Slovenski kulturni center. Tudi tam se bo gosto našel denar, potreben za zahteven projekt. Ti in tudi drugi dogodki potrjujejo, da je slovensko ameriška skupnost še kar precej živa in delavna. Ti pozitivni znaki sicer ne morejo ustaviti procesa počasnega izumiranja skupnosti kot celote, kajti ta proces teče neusmiljeno naprej. Slišati je na primer, da bo že letos končal svoje več kot šestdesetno plodovito delovanje eden od pomembnih zborov v Clevelandu. Kar je pa možno, je to, da proces upočasnemo, da marsikateri ustanovi podaljšujemo življenje, čeprav le za nekaj ali pa tudi precej let.

Tisti, ki se zavedajo svojih slovenskih korenin, eni bolj živo in neposredno, drugi bolj pasivno in občasno ter posredno, naj bi gledali na prizadevanja za ohranjanje naše skupnosti, ali le posameznih njenih ustanov, tako, kot gledajo na lastno življenje. Vsi vemo, da nam čaka enak konec na tej zemlji: smrt. Redki pa nad tem končnim izidom obupavamo in rečemo, če bo tako, naj se življenje še danes konča. Poskušamo si vsak po svojih najboljših močeh ustvariti lepo, dostenjno, koristno življenje. Če bi bili pripravljeni gledati na naše slovensko ameriške ustanove na isti način, bi se morda aktivneje zanimali za njih obstoj in uspešno delovanje.

Odpirajo se tudi nove možnosti za sodelovanje z ustanovami v Sloveniji. To ta teden v svojih srečanjih z raznimi clevelandskimi skupinami in posamezniki poudarja državni sekretar za Slovence v svetu dr. Peter Vencelj. Poleg že obstoječe Slovenske izseljenske matice so bile ustanovljene v Sloveniji še nekatere druge ustanove, ki bodo gojile stike s tukajnjimi organizacijami, dr. Vencljev urad bo pa tudi skrbel za boljše informiranje rojakov po svetu o dogajanjih v Sloveniji. Druga želja je povezovanje slovenskih skupnosti po svetu, čeprav sedaj ne izgleda več, da bo mogel to nalogu uspešno izvrševati načrtovani Svetovni slovenski kongres.

Kar je za našo slovensko ameriško skupnost pri vsem tem skoro z vsakim tednom teže, je dejstvo, da nas je vedno manj, ki smo res aktivni v skupnosti, da o stalnem nazadovanju samega slovenskega jezika in njega uporabe med nami niti ne govorimo.

Posnetek nam je posredoval urad guvernerja Illinoisa Jim Edgarja. V dneh od 12. do 23. julija je bila v prostorih James R. Thompson Center, 100 West Randolph, v Chicagu lepa razstava slovenske kulture, ki jo je sponzoriral Slovenski kulturni center (Slovene Cultural Center). Guverner Edgar je poslal lepo, kratko pismo ob odprtju te razstave. Na posnetku so, z leve, Nandi Puc, Corinne Leskovar in Marija Remec.

Pogovor z dr. Jožetom Bernikom

Poslušati je treba izseljence!

Pogovor, ki sledi, je izšel v Slovencu 3. julija. Posredujemo ga v celoti, zaradi dolžine v nadaljevanjih.

Ur. AD

Doktor Jože Bernik se je rodil v Škofji Loki. Leta 1943 je maturiral na klasični gimnaziji v Ljubljani. Po maturi se je kmalu zaposlil pri tedanjem Slovencu. Potem ko ga je za tri mesece zaprl gestapo, je maja 1945 odšel v Avstrijo. Pravo in novinarstvo je študiral v Rimu, ekonomijo pa v Španiji in ZDA, kjer je diplomiral iz mednarodne ekonomije. Leta 1960 je diplomiral tudi iz prava.

Po podiplomskem študiju je bil do upokojitve 1989 zaplassen v eni največjih farmacevtskih multinacionalnik, imenovani Abbott Laboratories. Bil je podpredsednik in direktor za vse pravne zadeve zunaj ZDA pri mednarodnem oddelku te družbe.

Ves čas je bil dejavno vključen v življenje izseljenskih slovenskih skupnosti. Obiskoval jih je med svojimi potovanji po vsem svetu. Zdaj je član Izvršnega odbora Slovenske izseljenske matice in podpredsednik SSK. Sodeluje tudi s številnimi slovenskimi organizacijami v Sloveniji in v ZDA, kjer je svetovalec za mednarodne stike pri eni od odvetniških družb v Chicagu.

• Pod imenom Slovenska izseljenska matica bi si predstavljali organizacijo, ki sodeluje z

izseljenci in jim pomaga pri povezovanju z domovino. Kakšne so vaše izkušnje s to organizacijo?

SIM (matica) je res organizacija, ki ima te namene. Z njo imam dvojne izkušnje. Najdaljša in posredna izkušnja je trajala štirideset let in več je bila izredno negativna. Drugačne izkušnje pa imam po osamosvojitvi Slovenije, ko se je matica začela deklarativno spremeniti.

V prvi dobi je zavračala vse, kar ni bilo režimsko. Nekje je napisano, da je bila ustanovljena l. 1951 na pobudo nekaterih povratnikov iz ZDA. Ti so želeli, da bi se Slovenija začela zanimati za svoje izseljence. Tedaj je bila Slovenija še pod popolnim vodstvom partije in revolucije, zato lahko vermo, da se nič ni zgodilo slučajno in kakšna je zato bila matica. Sčasoma se je tudi izkazalo, da je bila matica dejansko organ totalitarne oblasti.

Slovence, ki so bili proti tedanjemu režimu, je prezirala, napadala in jih je želela one-mogočiti. Lahko bi rekli, da se je po matici zgodil nekakšen nekrvavi genocid nad delom slovenskega izseljenstva. Slovenci v tujini smo morali ustaviti svoje šole, svoje organizacije, se vraščati v novo domovino. Tedaj za nas ni bilo nikakršne dobrohotne matice. Bila je pač odraz totalitarnega režima. Če kdo temu ne verjam, naj si prebere stare letnike Prosvete iz Chicaga ali pa sta-

Vmešavanje in tu in tam celo vrivanje politike v bistveno kulturne ustanove situacijo nikakor ne olajšuje, prej obratno. Razmere so pa takšne, kakšne so. Zgodovina slovensko ameriške skupnosti je v naših rokah. Lahko jo zaključimo sorazmerno hitro, ali pa ji dajemo življenjsko podlogo še za več desetletij. Od nas je odvisno, kajti umetno ta naša skupnost ne bo vzdrževana, ne od kakrnekoli morbitne »multikulturalnosti« politike ameriških oblasti, in ne od kakrnekoli še tako obilne podpore iz same Slovenije.

Dr. Rudolph M. Susel

re letnike Rodne grude.

Tisti, ki danes govorijo, da so bile narejene »nekatere napake«, zanikajo dejstvo, da je bila prek matice voden načrtna politika stalinistične vlade do slovenskih izseljencev. Nedvomno pa je res, da je matica za tisti del izseljencev, ki so bili sopotniki na partijskem vozu tudi naredila kaj koristnega.

• Kakšne so torej po vašem mnenju spremembe po prvih svobodnih volitvah v Sloveniji?

Deklarativno naj bi se matica popolnoma spremenila. To smo upali, čeprav je bil del izseljenstva za to, da se matica razpusti in da se ustanovi nova organizacija. K matici sem prisel po pogovorih s tajnikom g. Janezom Rogljem jeseni 1990. Postavil sem pogoj, da grem v odbor le, če bo izvoljen za prehodno dobo, če se bo matica reorganizirala, dobila nov program, statut itd.

Rodna gruda je po občnem zboru objavila, da je bil izvršni odbor (IO) izvoljen za prehodno dobo, predsednik pa je kljub temu na naslednji seji določil, da je bil IO izvoljen za štiri leta. Treba je vedeti, da je tedaj še vedno veljal statut, ki je določal, da je dejavnost matice zasnovana na ustavnih načelih in idejno-političnih izhodiščih samoupravnega socializma, ter na programskeh izhodiščih SZDL Slovenije.

• Ste edini izseljenec v izvršnem odboru?

Več jih je. Eden je iz Avstralije, vsaj dva iz Argentine, (eden od teh je pred kratkim umrl), ena članica je iz Clevelandu, eden iz Kanade, iz Avstralije... Če se ne motim, je od dvaindvajsetih morda polovica članov IO iz izseljenstva. To povzroča tudi težave, saj se je zelo težko udeleževati sej, če živiš zunaj Slovenije in nato nastaja tudi problem neslepčnosti. Od enajstih sej sem se udeležil šestih, in to na lastne stroške.

Po dveh letih dela se mi zdi, da je tudi pri matici šlo za t. i. (dalje na str. 10)

Korotanova vrtna veselica na Slovenski pristavi 7. avgusta 1993

Dr. Stanko Kociper

NAŠ ZGODOVINSKI SPOMIN

Govor na Orlovem vrhu Slovenske pristave 20. jun. 1993.

II.

Zato so plavi svoje četnike magnali Angležem naproti v Grčarice, beli pa skoncentrirali množico svojih legijonarjev v gradu Turjak, kamor pa njihov vrhovni vojaški poveljnik šel, ampak je ostal kar v Ljubljani, odkoder je vrhovno politično vodstvo komunističnim partizanom ponudilo sodelovanje za skupen udar proti Nemcem.

Brez pravega strokovnega vodstva so se v gradu Turjak začeli še prepričati ambiciozni kaplani in študentje. Partizani, ki na kakšno sodelovanje pomisili niso in jih je na traktih vajetih držala smrtna disciplina komunistične partije, so s pomočjo italijanskih opničarjev kaj lahko opravili Grčaricami in Turjakom.

Angležev seveda ni bilo. Nemci so jih zadreževali še nekje globoko v Italiji kljub temu, da so samo za zavzetje Monte Cassina poslali v smrt tisoče Poljakov. Kolikor letnjorjev se je iz Turjaka lahko rešilo, so tavali po gozdovih za lahke tarče komunistov, ostale so partizani z žico navezali na dolge vrvi in jih odgnali proti Kočevju, kjer so nekatere pripravili komedijo nekakšnega procesa in jih obsojili na smrt, ostale stotine pa enostavno poklestili v mnogim grobovem Jelendolu in Moziju.

Tako se je odvijala in tako končala ta prva avantura naših političnih voditeljev.

Nad Ljubljano se je zgostila dušljiva megla paničnega strahu. Z grajskega vrha in Rožnika so Ljubljanci gledali črne oblake dima, ki so se dvigali izmed ruševin Turjaka. Partizani, ki so zaradi demoraliziranja po svojih terencih vrgli v javnost grožnjo, da bodo v vdoru v mesto pobili 30.000 Ljubljjančanov, so stali na mestnih blokih; toda peščica legijonarjev na Sv. Urhu, ki se ni uspela vključiti v koncentracijo na Turjaku, je še upala skupaj s partizani udariti po Nemcih, ki so že zasedli Ljubljano in razorožili celo mrvljišče Italijanov. Ljubljanci so se zvijali v krčih groze. Kaj bo sedaj? Kdor je utegnil, je naprta nahrbtnik in ušel Nemcem preko Barja k partizanom. Politični voditelji so izginili s površja zemlje.

Samo ljubljanski župan general Leon Rupnik se je znašel v tej stiski, zmedi. Dosegel je, da so Nemci kot novi za varnost in javni red odgovorni okupatorji poslali nekaj mož na ljubljanske bloke v svarilo partizanom, če bi mogoče zares poskušali opraviti svojo kravovo rihto nad 30.000 Ljubljanci.

Ko so se do blokov začeli prebijati tudi upehani legijonarji, ki so partizanom nekako ušli, so tudi nje Nemci razorožili in zaprli na Velesejmu. Zmešnjava strahu in obupu je bila nepopisna. Nikogar nikjer, ki bi znal zliti kapljico pomirjajočega balzama na to žgoče razpoloženje. Nobenega političnega vodnika nikjer... Ljubljana je bila staja do smrti prestrašenih koštrunov.

V BLAG SPOMIN

NAŠIM LJUBLJENIM STARŠEM

JAKOB JESENKO
Umrl 12. julija 1972

ANA JESENKO
Umrla 31. julija 1991

Odkar sta odšla od nas,
počivata oba v miru
v mehki ameriški zemlji.
Bog Vama daj večni pokoj.

Žalujoči ostali:

Ann Lekan — hčer
Myron Jesenko — sin
Ruth Abbott — hčer
Eugene Abbott — tast
Vnuki, vnukinje, pravnuki in pravnukinje.

VEČERJA: 5.30 — 7.30
Sledil bo kratek glasbeni program
za ples in zabavo igra "ALPSKI SEKSTET"

Korotanovi gostje bodo člani in članice zboru "Peca" iz Koroške

Nakaznice za večerjo: 531-8855

Pridite in se poveselite z nami!

Folklorna skupina iz Koroške bo tudi nastopila z zborom Peca

Samo dva skromna, preprosta partirja slovenskih duš — duh, svetnik Karel Škulj in dekan Anton Merkun — sta se znašla. Zatekla sta se k ljubljanskemu županu gen. Leonu Rupniku, ki so ga Nemci v skladu s predpisi meddržavnega vojnega prava pustili na mestu. Padla sta na kolena in s povzdignjenimi rokami generala rotila, naj za božjo voljo gre k Nemcem in posreduje v tej smrtni stiski.

In gen. Rupnik je šel.

Turjaka seveda ni mogel več rešiti, ker Nemci, ki so vse razpoložljive sile pošiljali na fronto v Italiji, v Ljubljani niso imeli zadosti moštva. Toda dosegel je, da so Nemci vsaj v Ljubljani vzpostavili red in mir; da niso zasledovali ljudi, ki so se za časa italijanske okupacije pred njimi zatekli v Ljubljano iz Gorenjske in Štajerske, in da niso več razoroževali in zapirali oddelkov legijonarjev, kjer so nanje naleteli.

Tedaj so tudi politični voditelji zopet prilezli na dan. Pačnični strah je bil mimo.

Napočil je zopet čas za špekulative politične račune.

Kaj bo z Ljubljansko pokrajino? — Se bo povrnil italijanski fašistični komisar, ker so Nemci rešili Mussolinija, ki so ga generali ob kapitulaciji zaprli? — Bodo Nemci postavili nemškega ljubljanskega advokata Luckmanna? — Ali pa bodo postavili celo Slovence?

Podpirajmo Slovenijo!

**Anton M.
LAVRISHA**
Attorney-at-Law
(Odvetnik)
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172
Complete Legal Services

Ne; tega pa ne! Je preveč riskantno! Kdo si bo mazal roke, ko pa bo navzlic žilavemu odporu Nemcev vojne in s tem okupacije le slej ko prej konec? — Nikdo si ni bil pripravljen umazati rok; neglede na to, da ljudstvo med krvavo komunistično revolucijo nekako le mora doživeti konec vojne.

In naši politični geniji so našli salomonsko rešitev!

Nagovorili so škofa dr. Gregorija Rožmana, da je šel k Nemci in jim za šefa Ljubljanske pokrajine predložil — generala Leona Rupnika. Seveda; Rupnik je bil poklicni vojak in zato politično popolnoma neangažiran. Tako zarači Rupnika ne bo kompromitirana nobena stranka. Vsi politiki bodo ostali s čistimi rokami!

In poštenjak Rupnik, ki je bil oficir že v vojski rajnkega avstrijskega cesarja, kjer sta dana beseda in plemenitost še nekaj veljali, in ki so mu zagotavljali, kako ga bodo vsi družno podprtli, pa povrhu ni videl pred seboj nikakšnih političnih ciljev, ampak je na lastni koži čutil stisko naroda, je verjel in rekel: »No, če je že pač treba, bom pa za svoj narod tudi drek žrl.« (Teh besedi si nisem izmisnil jaz — zaradi efekta. Bile so mimo mene že večkrat zapisane za javnost; izpričal pa jih je med drugimi tudi poslanec Vekoslav Špindler, ki je bil pri teh dogajanjih soudelezen.)

In kakšen drek naj bi bil to?

Da je za varnost in dobrobit naroda Nemcem dopovedoval, kako veruje v nemško zmago, in da je zato pač moral tudi hajhitlerjevati...

In narod ga je razumel. Ne

Prijatel's Pharmacy
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

da bi sam to hotel in zasledoval, je njegova popularnost in priljubljenost hitro rastla, kar so dokazale množice ljudi na desetinah protokomunističnih taborov širok Ljubljanske pokrajine.

Prav tega pa so se politiki najbolj ustrašili. Kaj hitro so pozabili na obljube izza težkih ur po Grčicah in Turjaku in začeli sestavljeni zopet svoje račune za prihod Angležev, kot ob italijanski kapitulaciji. In to tako šarlatansko, da je stari Rupnik pred Nemci moral požreti tudi marsikateri njihov drek... (Npr. otročarije, ki jih je pozneje že v zdomstvu pomozno opisal pokojni polkovnik Vladimir Vauhnik v »Nevidni fronti« itd. itd.)

Toda, ko ga je takrat na predlog škofa dr. Gregorija Rožmana poklical k sebi Vrhovni komisar za zasedeno ozemlje, koroški Gauleiter dr. Friedrich Rainer, je general Rupnik postavil svoje pogoje za prevzem mesta šefa Ljubljanske pokrajine. Med drugimi: Zagotovilo, da se s strani Nemcev na Slovenskem ne bo nikdar več ponovilo leto 1941. Slovenski uradni jezik in slovensko šolstvo do same univerze. Da iz Ljubljanske pokrajine Nemci ne bodo pobrali (dalje na str. 11)

**Joseph L.
FORTUNA**

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

**CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!**

Izseljence je treba poslušati

(nadaljevanje s str. 8)

»mehak sestop z oblasti«. Šlo je za prenos dela iz prejšnjih na sicer nove ljudi, vendar začuda po istih programskeh tirnicah in smernicah. Zanimivo je, kako je bil izvoljen prvi novi odbor. Kdo je izbral imena za ta odbor, še danes ne vem. Izvolili so jih seveda te danji člani matice.

Pred občnim zborom 19. decembra 1990 je imela matica vsega skupaj kakih 80 članov, morda nekaj več. Med njimi sta bila tudi Mitja Ribičič in Vida Tomšič. Po minenju mnogih ta dva nista bila kaj prida zavzeta za interes izseljencev, razen kolikor je šlo za »partijski objem« izseljencev.

• So v odboru ljudje, ki bi lahko kaj spremenili? Morda nočejo nič spremeniti?

To je težko reči. Odbornike vidim redko, le na sejah OI. Mislim, da so kompetentni in zavzeti, kakšne kvalifikacije imajo za reševanje izseljeniške problematike, pa ne vem. Ne vem za kriterije, po katerih smo bili izbrani. Zdi se, da se zavira od nekje drugje.

Od vsega začetka je bilo jasno in na to sem ves čas opozarjal, da se matica loti svoje prvenstvene naloge. Da naredi nekakšno »inventuro«, če smem tako reči. Da ugotovi, kje vse so Slovenci, kaj so izseljenci, koliko jih je in kakšna je kakovost njihovega slovenstva. To ne bilo nikdar narejeno.

Govori se, da je po svetu kakih 300.000 slovenskih izseljencev. To je precejšen odstotek v primerjavi z vsemi Slovenci. Nihče pa nima resničnih podatkov. Kako res skrbeti za izseljence, če pa matica nima jasne slike in osnovnih podatkov za čim več teh ljudi.

Če se vrnemo k vašemu vprašanju. Ni mi jasno, kje se odloča, kdo sestavlja »vozni red«, verjetno tajnik in predsednik. Čeprav je občni zbor najvišje telo, se ta srečuje le enkrat na leto. Moram pa reči, da ima matica strokovne uslužbence in se mi ti zdijo kakovostni, vendar ti ne pridejo do pravega izraza pri sedanjih organizacijskih strukturah.

MALI OGLASI

POTUJETE V RIM?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona! Obveščamo vas, da smo odprli v Rimu hotel Emona. Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statila 23, Tel: 06-7027911 ali 06-7027827, telefax: 06-7028787. Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona,
Vinko Levstik

MALI OGLASI

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. 481-6929 or 951-3087. (x)

ljenci, ki so imeli z Matico slabé izkušnje, bi potem nanjo verjetno začeli gledati drugače.

V anglosaškem demokratičnem življenju velja preprosto načelo -- živi in pusti živeti. To je tudi bistvo praktične demokracije, ki ga tu še ne vidim. V matico sem šel zato, ker sem bil prepričan, da se bodo zadeve spremenile in da bom mogel pri tem pomagati. Menil sem tudi, da bodo spremembe potekale hitreje in bolj odprt.

• Kaksne so pristojnosti IO?

Vodi organizacijo med sejami občnega zборa, izdeluje program, sprejema letni delovni in finančni načrt, sklicuje občni zbor in izvaja njegove sklepe, ukvarja se tudi z glasili itd. To je seveda v redu. V praksi pa je IO kot nekakšno peto kolo. Sešel naj bi se vsaka dva meseca, pa se to ne dogaja; datumi sej niso določeni za naprej, udeležba (zdaj prostovoljna) je včasih slaba in prihaja do neslepčnosti, premašo se pogovarjam o programih, o analizi izvedb programov. Skratka, IO bi moral biti to, kar je upravni odbor v podjetjih. Odloča.

• Zapletlo se je torej kmalu po prvih volitvah?

Sredstva so se začela zmanjševati in teza nekaterih med nimi je bila, da moramo biti zelo racionalni, strogi pri izbiri programov. Vzpostavili naj bi hierarhijo potreb in jih zadovoljevali po vrstnem redu. V več kot dveh letih npr. ni bila izdelana nobena kakovostna študija o izseljencih. To je sicer težka naloga, vendar nekdo jo mora začeti. Dokler ni take analize in skrbne registracije Slovencev po svetu, delamo bolj na slepo. Matica bi mogla dati vsaj pobudo za to, če sama tega ne zmora.

Pošiljanje raznih ansamblov in folklorje po svetu ima sicer svojo vlogo in pomen, ni pa vedno najučinkovitejše zadovoljevanje slovenskih potreb v izseljenstvu. Prednost naj bi imela vzgoja, šolstvo, stiki, povezava s krajevnim delovanjem izseljencev in njihovih otrok.

V matici tudi nimamo nekega finančnega odbornika, ki bi skrbel za nabiranje in za racionalno delitev sredstev. Po gledanju nekaterih naj bi bila to vloga nadzornega odbora, vendar ta po statutu denarno poslovanje le nadzoruje.

(Se nadaljuje)

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

PROŠNJA vsem slovenskim ustanovam po svetu

DUNAJ, Avstrija - Po temeljitem premislu smo se odločili, da izdamo knjigo »Veneti - naši davni predniki« tudi v angleščini, potem ko je že izšla v slovenščini, v nemščini in v italijsčini. To pomembno znanstveno delo naj bi tudi v mednarodnem angleškem jeziku vsemu svetu povedalo, kdo so Slovenci.

Lepa, trdno vezana knjiga s številnimi ilustracijami, ki obsega nad 500 strani, bo na podlagi predvidene naklade stala 20 USD za ustanove in knjigarne, pri najmanj 300 naročenih izvodih 18 USD, za drobno prodajo pa 28 USD.

Posebnost angleške izdaje bo nekaj izredno zanimivih poglavij, v katerih akademik Matej Bor znanstveno obravnava narodno identiteto Etruščanov, ki so za zgodovinopisje še vedno uganka.

Ker ne moremo vzeti potrebnih posojil za tiskanje knjige, ne da bi vedeli, kako jih bomo odplačevali, nujno prosimo vse slovenske ustanove po svetu (društva, župnije, gospodarska in diplomatska zastopstva, uredništva itd.), naj nam sporočijo, koliko izvodov bi prevzeli za prodajo v lastnih krogih in za posredovanje raznim knjigarnam.

Upoštevajte tudi izvode, ki naj bi jih vsaka ustanova podarila na lastne stroške ali z

Ivan Tomažič

dobičkom od prodaje knjig tamkajšnjim politikom, gimb vplivnim osebam in znamenitvenim krogom. Gre za moljubno dejanje, ki je dno nekaj žrtvovanja. Knjiga bo dobradošla tudi za slovene, ki ne obvladajo slovenščine.

Pomagajte nam. Od prednaročil je odvisno, če takoj pomembna knjiga, ki lahko bila ena največjih mocij Slovenije v svetu, izšla.

Prosimo, da pošljete sporočila na naslov:

Ivan Tomažič
Bennogasse 21
A-1080 Vienna, Austria

Prosi in vas pozdravlja Ivan Tomažič

Odšla je goriška pesnica Ljubka Šorli Bratuž

Dne 30. aprila letos je tiho in nepričakovano odšla od nas pesnica, kulturna delavka in mučenka Ljubka Šorli Bratuž. Njeno življenje je bilo od prve svetovne vojne do konca druge en sam križev pot, posut s kamnem in trni, palicami in biči. Še kot otrok je morala pred soško fronto bežati iz rodnega Tolmina na Jesenice, po vrnitvi ji je umrl oče zaradi vojnih naporov, zato ni mogla v šole, da bi postala učiteljica. Delala je v materini trgovini in sodelovala z mladimi v narodno prosvetnih organizacijah. Dve leti je nadomeščala organista in vodila zbor deklic.

Leta 1933 se ji je nasmehnila sreča: poročila se je z učiteljem, povevodenjem in skladateljem Lojzetom Bratužem, s katerim sta si uredila dom v Gorici. Rodila sta se jima hči Lojzka in sin Andrej, toda družinska sreča je trajala samo do decembra 1936, ko so moža fašisti zastrupili, da je moral po hudi mukah umreti 16. februarja 1937. Sončni dnevi so se spremenili v eno samo črno noč.

Že aprila 1943 so jo zaprli in odpeljali na tako imenovani specialni policijski inšpektorat v Trstu. Zaradi narodnega delovanja in zvez z družino Janka Premrla — brata sta kot študenta štanovala pri njej —, jo je znani krovok komesar Collotti strahovito mučil. To mučenje je Šorlijeva opisala v pismu, ki je bilo spomladi

1976 prebrano na sojenju z cincem iz tržaške Rižarne in vzbudilo veliko zanimanje in ljiljanske in svetovne javnosti. Po mesecu dni krutih zaslug v mučenjih so jo poslali v taborišče v Zdravčino v Gorici, kjer je ostala do italijanske kapitulacije septembra 1943.

Z otrokom se je preselila v rodni Tolmin, sprejela učiteljsko službo, ki jo je vestno pravljala do konca vojne, se je vrnila v Gorico. V Gorico je opravila učiteljsko manjšino in bila učiteljica v skoraj vseh goriških vaseh. Živeljenje se je spet uredilo, hči in sin so placi, kjer je spet dovršila univerzo in se započela na slovenskih šolah v Gorici, pozneje hči na univerzitetu Vidmu. Leta 1975 je stopila v pokoj, stikov z mladino pa pretrgala, saj je leto za leto podeljevala bralne značke raznih krajih, več let urejala Pastirčka in zanj pisala osebne ške pesmi in igrice, pravljice povestice.

Šorlijeva je simbol slovenske matere, ki je nobena teva ne zlomi, pogumno prenese trpljenje in se prepričano naša na Boga, ki ji nikoli naložil takega bremena, da ga ne mogla prenesti. Nikoli pa katera pogumno po svoji poti.

Šorlijeva pa je tudi ena globljih slovenskih pesnici. Bridko življenje je brez dvoma

Fine Funeral Facility
in Northeast Ohio

The
Dan Cosic
FUNERAL HOME

944-8400

28890 Chardon Road
Willoughby Hills, Ohio 44094

Misijonska srečanja in pomenki

995. MZA Cleveland piknik je 11. julija na

Slovenski pristavi v Genevi, Ohio, prav lepo uspel. Blagajnik Rudi Knez je poslal finančno poročilo in dodal:

»Piknik je kar lepo uspel. Bilo je prijetno razpoloženje in dež je prizanesel do konca piknika, do 9. zvečer. Nazaj domov pa nas je kar močno zalival.

V nedeljo, 1. avgusta, imamo pri Mariji Vnebovzeti ponovitev nove maše Pavleta Novaka iz Argentine, ki je sorodnik Franka Ferkulja. Zatem pa bo gostoval pevski zbor Peca iz Globasnice na Koroškem, kjer sem jaz leta 1949 in 1950 pripravil Grzinčičev opereto »Mikiavž prihaja«, ki jo še sedaj večkrat igramo. Tam je bil tedaj za kaplana salzejanec Janez Rovan. Tako imamo zmeraj kaj novega in zanimivega.«

Dohodkov je bilo na pikniku \$9,467 iz teh postavk:

Darovi v celoti	\$5537
Srečolov	\$1000
Kosilo, jestvine in pijača	\$2190
Pecivo	\$399
Rože	\$130
Ročna dela	\$37
Kolekta pri sv. maši	\$129
Sladoled (dar Knezovih)	\$45
Skupaj dohodkov:	\$9467.

Izdatkov je bilo skupno \$876 in sicer:

Kuhinja	\$369
Pristava (najemnina)	\$330
Pijača	\$162
Kruh je stal \$37 in ga je plačala Milica Ovniceva.	

Darovali so:

\$250: Albin in ga. Lipold
\$200: Sophie Kosem
\$120: Karolina Kucher (za Rev. Jožeta Šömen, v spomin družin Kucher, Petelin in Dolles)
Po \$100: Peter Osenar, Francka Hočevar, Frances Kosem, Rudi in Anica Knez, Rudi Knez ml.

Po \$60: Marija Križman, Ivanka Kete (\$50 za Rev. Slabeta in \$10 za vse)

Po \$50: Anton in Marica Lavriša (za vse, ob biserni maši Andreja Majcena), Frances Stariha (za Rev. Slabeta), Pavla Adamič, Vid Slemc, družina Urbančič, Pepca Tominc, Vida Rupnik (\$30 v spomin + Agnes Sodja in \$20 v spomin brata + Ivana Smuk), Miro in Mari Celestina (\$25 za Pedro Opeka in \$25 za vse)

Po \$40: Ana Medved, Tone Berkopec

Po \$25: dr. Milan Pavlovičič, Milena Stropnik, Katarina Jereb (v spomin + Ivana Kavčič)

Po \$20: Anton M. Lavriša, Marija Marolt, Julka Florea, družina Janeza Košir, Ivanka Tominec, Jelka Kuhel, Marija Cugelj

Po \$10: Agnes Leskovec, Jože Bojc, John in Mary Petrič, Rozi Bavec

\$7: Nežka Tomc
Po \$5: Ann Koehn, Mary Gerl, Toni Vogel

Za bogoslovke vzdrževalnine
v misijonih ali Ljubljani, in za nadškofa dr. Šuštarja so darovali:

\$1000: Anthony Colnar in Frances Barman, za bogoslovca v Ljubljani, kar je več pa za nadškofa Šuštarja

\$500: MaryAnn Mlinar, za bogoslovca v Ljubljani, kar ostane pa za dr. Šuštarja

Po \$300: Marjan in Mira Kosem (drugo leto za bogoslovca v Ljubljani), neimenovana družina (za bogoslovca Boštjana Čopa v Ljubljani), Miro in Mari Celestina (4. leto za njunega bogoslovca), Sophie Kosem (za bogoslovca Petra Štok v Ljubljani), Lojze in Štefka Jarem (za novega bogoslovca v Ljubljani, če mogoče salzejanca)

\$200: Družina Matije Grda-

dolnika (del vzdrževalnine za njih bogoslovca)

Po \$150: MZA Cleveland (del vzdrževalnine za bogoslovca), Viktor in Agnes Tominec (druga polovica bogoslovke vzdrževalnine)

Družina Johna in Mary Kozina je darovala stotak za sv. maše.

Predsednica Marica Lavriševa je tudi poslala lep dar za sv. maše, ki jih je od rojakov dobila zadnje čase.

Z radostjo v duši hvalimo Boga za vse napore in žrtve MZA Cleveland, ki se pokažejo ob vsakoletnem pikniku posebno izrazito. Naj vsem v vodstvu, med sodelujočimi in darovalci Bog povrne na svojski način, kot kdorkoli najbolj v življenju potrebuje.

Dne 25. julija je imela letni piknik MZA Milwaukee v Wisconsinu, in vemo, da je bil uspeh popoln. Kot gre globočka zahvala dr. Pavletu Krajniku za maševanje in sodelovanje pri pikniku v Clevelandu, so v Milwaukeeju veseli, da je maševal spet dr. Jože Golé, ki je letoš šel za zlato mašo v Slovenijo in smo ga videli na raznih fotografijah v Družini.

Pravkar je došlo poročilo o nedavni misijonski prireditvi med rojaki in Hrvati, ki vsako leto lepo sodelujejo, v Windsorju, Ontario. O tej prireditvi bomo poročali prihodnjih v celoti. Predsednica Mimi Martinčičeva, ki ima veliko težav z zdravjem, na čudovite načine vedno uspe zbrati lepo pomoč za naše misijonarje. Bog nam jo varuj in vodi še mnoga leta.

Franci Kurent iz Trzina

je odšel pomagat kot laični misijonar br. Jožetu Kramarju. Njegov naslov je: Don Bosco Technical School, P.O. Box 287, Kokopo E.N.B., Papua-New Guinea, Oceania.

V 'Salezijanskem vestniku' v štev. 3 se poslavljajo in o sebi pove, kako je iskal. Doma je iz kmečke družine v Trzinu. Bil je med brati v Taize, pomagal Materi Tereziji v Indiji, poizkusil v noviciatu, pa končno uvidel, da ga Bog želi na teren takega, kot odhaja. Br. Kramarja je poznal iz njegovih poročil in se je odločil, da mu gre pomagat. V farni cerkvi mu je ob slovesu spregovoril zastopnik fare:

»Življenje je tveganje, je žrtev, daritev, evharistija. Postani drugi Kristus po Gregorčičevih besedah: 'Daritev bodi življenje celo, oltar najlepši je srca oltar.' S temi besedami te, dragi Franci, pošiljamo na misijonsko pot. Spremljajo pa te tudi naše molitve in darovi. Trzinci smo s Teboj!«

Te dneve smo razposlali vrsto darov naših misijonskih dobrotnikov letošnjim afriškim bogoslovcem-novomašnikom in drugim, ki še študira-

jo. Za vsakega vzamemo osebni ček na bogoslovčeve ali novomašnikovo ime. Darove ljubljanskim bogoslovcem in nekaj novih vzdrževalnin za bogoslovce v Ljubljani smo tudi odpolali nadškofu dr. Šuštarju v čeku za \$3500. Naj Bog vsakemu dobrotniku obilno vse povrne in pomaga z darovi vsem, ki jih prejmejo.

Rev. Charles Wolbang CM
131 Birchmount Road
Scarborough, Ontario
Canada M1N 3J7

Ljubka Šorli Bratuž

(nadaljevanje s str. 10)

oviralo njen literarni razvoj, vendar je napisala nad 500 objavljenih pesmi, globokih in jekovnih izdelanih, da že na papirju pojejo, zato so jih tudi uglašibili. Pisati je začela že v dijaških letih in sodelovala v zamejskih in zdomskih revijah in koledarjih, prvič pa se je obširnejše predstavila v sonetnem vencu **Venec spominčič možu na grob**, ki je izšel v Gorici 1957 v bibliofilski izdaji. Vanj je izlila vse svoje trpljenje ob izgubi ljubljene moža. Drug venec je posvetila mrvi materi z naslovom **Neizpovedana ljubezen** (Koledar Goriske Mohorjeve družbe 1967).

Šorlijeva je morala 45 let ustvarjati pesmi, da je prišla do prve samostojne pesniške zbirke, ki je »istočasno pa že njen izbrano delo«, kakor piše v uvodu v njene Izbrane pesmi Marijan Brecelj, ki jih je uredil, izdal pa jih je Goriska Mohorjeva družba leta 1973. V knjigi je 89 pesmi in oba sonetna vanca. Šele tu je predstavljena Šorlijeva v vsej svoji pesniški in človeški veličini. Glasnica je vsega primorskega ljudstva, nikoli ne občuje ljudi, ki so delali Slovenscem krivice, ampak zavrača samo zloto kot tako. Ljubezen do moža z njegovo smrtno ni usahnila, ampak je še po vojni zrasla v širino in globino, da je ta njena poezija za slovensko literaturo gotovo nekaj edinstvenega.

Ob tolminskih in goriških motivih, v katere je zajela vse lepote teh dveh pokrajin, so pesmi tretjega oddelka najbolj slovenske, ker je v njih glasnica vseh primorskikh Slovencev pod Italijo, njihovega trpljenja pod fašizmom in med zadnjo vojno. Obupana toži: »Vse samostrup nam je, vse bolečina. / Mine dan. S strahom že drugega čakamo... / Strta so srca nam, v dušah praznina. / Kje naše sonce je? Kje je svoboda?« Zadnji oddelek sestavlja njene pesmi z versko tematiko, ki sega od molitve in meditacije do pesmi o praznikih.

Deset let pozneje je izšel izbor otroških pesmi **Veseli ringaraja**. Pesmi je spet uredil Gen. Rupnik, ki je uspel samo še poslednjič posredovati pri Nemcih, da niso tej tragični komediji naredili konca, kar so oni znali. Za to jih je bilo še kar zadosti v Ljubljani!

In Angležev tudi tokrat nismo še naproti Koroški, je bila usoda zapečatena...

Gen. Rupnik je uspel samo še poslednjič posredovati pri Nemcih, da niso tej tragični komediji naredili konca, kar so oni znali. Za to jih je bilo še kar zadosti v Ljubljani!

Martin Jevnikar
Mladika (3 - 1933)

Govor dr. S. Kocipla

(nadaljevanje s str. 11)

ki seveda imeli tesne stike, že pred 1. majem 1945 potegnili svoje čete čez Sočo — Angležem naproti in pustil Rupnika z domobranci na cedilu.

Dne 3. maja 1945 so na sejstanku na Taboru v Ljubljani politiki oklicali »svobodno Slovenijo« v okviru federativne kraljevine Jugoslavije in odslovili gen. Rupnika s položaja poveljnika domobrancov. Ko so še Hrvati odpeljani Narodnega odbora slovenskih politikov praznih rok odslovili iz Zagreba in za svoj račun odšli naproti Koroški, je bila usoda zapečatena...

Gen. Rupnik je uspel samo še poslednjič posredovati pri Nemcih, da niso tej tragični komediji naredili konca, kar so oni znali. Za to jih je bilo še kar zadosti v Ljubljani!

In Angležev tudi tokrat nismo še naproti Koroški, je bila usoda zapečatena...

(Konec prihodnjih)

MALI OGLASI

Dolores C. Knowlton, Inc.

Euclid Ranch

Great location. One owner, 3 bedroom, 1½ bath home. Family room with fireplace, large deck, central air, full basement, 2 car att. garage.

Betty Urban — 449-1377
(29-30)

Beverly Hills, Euclid
3 bdrm home. Full dining rm.
27 yrs old. \$89,900.

Euclid. 3 bdrm alum ranch. 2 car garage. Rear deck.

George Knaus Realtor
481-9300

For Sale

Chickering Console Piano
Call Marya Ashamalla
at 1-626-2637 after 6 p.m.
(28-30)

DOBITNIKOV DNEVNO

Sodelujte pri dobitkih

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

Vladimir M. Rus
Attorney - Odvetnik
6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)